

Българска асоциация на застраховани
и пострадали при катастрофи

Владимир Тодоров - председател

КАК БЕ ПОСТИГНАТО СПРАВЕДЛИВО ИЗВЪНСЪДЕБНО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ

Тази история е истинска. Тази история е трагична. Всеки може да стане участник в такава... На 28 май 2006 г. шумна компания младежи се качват на лек автомобил „Опел-Кадет“ и около 02.30 часа тръгват за град Червен бряг. На волана е 23-годишно момиче. След 20 минути, излизайки от десен завой, водачката губи контрол над автомобила и същият излиза вляво извън очертаванията на пътното платно. Преминува през затревен банкет и полегат скат, след което се удря със задната си част в крайпътен орех и застава върху дясната си странична част в крайпътна ливада. В резултат на това загива 16-годишно момче, пътник в посочения лек автомобил.

От приложената тройна автотехническа експертиза по образуваното дознание е видно, че автомобилът е бил технически изправен и неговото техническо състояние не е причина за станалото произшествие.

Непосредствено след катастрофата тежко пострадалото момче е качено в линейка на БМП, където към 05.00 ч на 28.05.2006 г. умира по време на транспортирането му към болницата.

При съдебномедицинското изследване са установени следните наранявания: счупване на основата на черепа вляво, тежко счупване на ребра вдясно със засягане на плеврата и излив на кръв в дясната гръдна половина, разкъсване на черен дроб, далак и десен бъбрек с излив на кръв в коремната кухина, разкъсно-контузни рани по лицето, охлузвания по крайниците.

Причините за смъртта на момчето са посочени - остра кръвозагуба в резултат на тежка гръдна и коремна травма.

В хода на досъдебното производство и с Определение на Плевенския окръжен съд безспорно е установено, че при управление на МПС - лек автомобил „Опел“, модел „Кадет“, управлявалата 23-годишна водачка с виновното си поведение е осъществила от обективна и субективна страна състава на престъплението по чл. 343, ал. 4, във връзка с чл. 343, ал. 3, б. „б“ във вр. с чл. 342, ал. 1 НК, във вр. с чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК. Осъдена е на шест месеца лишаване от свобода, като на основание чл. 66, ал. 1 от НК изтърпяването на наложеното наказание се отлага с тригодишен изпитателен срок.

Това са фактите! Сухите цифри, алинеи, членове, медицински заключения...

За статистиката това е поредната катастрофа със загинал, една от хилядата жертви на „войната по пътищата“... Но за майката на загиналото момче това е края! Смъртта на сина ѝ е край на смисления ѝ живот, всичко се

срутва в един миг.

Сблъсвайки се с този случай, осъзнахме колко е вярна максимата, че „катастрофата е трагедия не само за пострадалия, а и за неговите близки и за неговото семейство. Това е катастрофа за техния живот, за техния бизнес, за техните възприятия.“

Какво става по-натък в нашата история - в резултат от загубата на единствения си син майката е с изключително влошено психическо състояние. След тежката семейна загуба жената се самоизолира - умишлено и целенасочено избягва контакти с други хора, плаче непрекъснато, страда от нарушения на съня - трудно заспиване, кратък и лек сън, чести кошмари, свързани с катастрофата. Обземат я натрапчиви спомени, които нахлуват и обсебват цялото ѝ съзнание независимо от волята и имат връзка с катастрофата.

Наложило се е в периода от юни 2006 г. до май 2007 г. да бъдат проведени 34 терапевтични сесии по повод депресивното състояние, отключено след смъртта на сина ѝ.

Първоначалните ни срещи с жената бяха насочени към обсъждане за справедливостта на присъдата - дали при ПТП със смърт е справедливо да се осъжда виновният с условна присъда и дали е морално да се допуска в такива случаи споразумение с прокуратурата. Но тъй като често в нашата действителност морал и право нямат еднозначно покритие, а също така винаги медальот има 2 страни,

ще оставим по този въпрос да се произнесат законодателите, тъй като те са разписали сега действащите норми и съдът и прокуратурата само ги изпълняват.

Срещите и разговорите с майката на загиналото момче станаха доста чести. Възможността тя да споделя без притеснение това, което ѝ тежи, оказа доста благоприятно въздействие върху нея, а и върху нас в БАЗК. Точно в този период стигнахме до идеята да създадем първата в България група за взаимопомощ на лица, загубили близки при ПТП. Чрез своя интернет сайт БАЗК предоставя възможност да се запознаете със случаи на хора, пострадали в ПТП, загубили близък или станали очевидци на катастрофи. Нашата цел е да установим връзка за взаимопомощ между преживяващите сътресенията от пътните произшествия. На страницата на БАЗК - http://www.bazk.org/project_support.php - можете да споделите и вашата история, да се обърнете за помощ към някой от пострадалите или просто, четейки, да намерите поне малко утеха.

При първоначалните преговори със ЗК „Дженерали Застраховане“ за изплащане на обезщетение за претърпени болки и страдания застрахователят предложи сума, която не компенсира в пълна степен неимуществените вреди на майката на момчето.

Тогава насочихме пострадалата към обстойно психологическо из-

следване, което да установи психическото ѝ състояние към сегашния момент - близо година и половина след загубата на сина ѝ.

Новото изследване, направено от клиничен психолог, беше категорично - показа наличието на посттравматично стресово разстройство у жената, проявено с всички типични симптоми, продължаващо във времето без подобрение, предизвикало цялостна промяна на емоционалното състояние, междуличностните връзки и начина на живот и застрашаващо да доведе до трайна промяна на личността като хронична и необратима последица от това разстройство.

След представянето на новите медицински заключения застрахователят преразгледа предложеното споразумение и повиши размера на обезщетението, което се прие от родителите на загиналото момче.

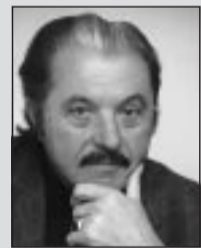
Така в една нормална и цивилизована извън съдебна процедура, с изслушване на аргументи и медицински заключения, се стигна до споразумение, което устройва и двете страни.

Но нека не забравяме, че никаква сума не може да обезщети родителите, които са загубили децата си по такъв нелеп начин. По-добре е със съвместни усилия да се опитаме да намалим жертвите по пътищата.

КНИЖНА
ЛАВИЦА

ЦЕННИ КНИГИ ЗА ОБОГАТЯВАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

● **Отзив за два нови учебника по застраховане от поредицата за дистанционно обучение на магистри от проф. д-р ик. н. ХРИСТО ДРАГАНОВ**

В брой 2 на в. „Застраховател прес“ публикувахме рецензиите на гл. ас. д-р Венцислав Василев и на гл. ас. д-р Румен Ерусалимов за тези две книги на проф. д-р ик. н. Христо Драганов. Сега ви предлагаме и отзива на доц. д-р Ирена Мишева.

След издаването на първия учебник за дистанционно обучение от проф. Христо Драганов със заглавие „Застраховане“ авторът за пореден път доказва своя неизчерпаем творчески потенциал и ни предлага още две ценни книги, предназначени за магистърската степен на обучение, а именно: „ТЕОРИЯ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО“ и „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО“.

Като основоположник на специалността „Застраховане и социално дело“ за обучение на бакалаври към катедра „Човешки ресурси и социална защита“ при УНСС проф. Драганов дава своя принос за разработването на учебните програми и за магистърската степен на обучение.

Амбициозната задача за създаване на поредица от учебници за магистри по застраховане проф. Хр. Драганов си поставя, провокиран от интереса на студентите към специализация „Застраховане“ в дистанционната форма на обучение.

в поднасянето на материята и структурирането на изложението в тях. В книгите прави впечатление безспорният професионализъм и своеобразният авторов стил в представянето на материала.

Както в първия, така и в настоящите два учебника проличава новата за нашата застрахователна литература форма на изложение. В началото на всяка тема са формулирани учебните цели, а в края - са поставени задачи за самоподготовка под формата на тестове, казуси и въпроси; изведени са ключови понятия и термини.

В края на всеки учебник са представени речници с основните понятия от застрахователната терминология. За голяма част от тях са дадени техните руски, английски, немски, а за отделни по-важни понятия, и френските им значения. В учебниците се представят систематизирано около 400 понятия, които могат да се из-

ползват като база за написване на самостоятелен речник по застраховане, какъвто засега липсва в нашата застрахователна литература.

Всичко това е предпоставка за лесното усвояване на учебния материал от студентите.

Учебниците са написани съобразно изискванията на съвременното обучение във висшите икономически училища, респективно съобразно критериите за качество, обем и форма при публикуване на учебни помагала за дистанционно магистърско обучение в УНСС - София.

В тях са отразени насоките в развитието на застрахователните отношения при пазарна икономика в контекста на приобщаването на националния застрахователен пазар към европейския след приемането на страната ни в Европейския съюз.

С присъщата на автора прецизност и задълбоченост в учебника „ТЕОРИЯ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО“ са разглеждани основни теми от икономиката на застраховането.

Аргументира се необходимостта от издигането на застрахователната наука на високо равнище, което да даде тласък в развитието на застрахователното дело у нас. Според проф. Хр. Драганов „застрахователната теория трябва да разработва своите въпроси в неразривна връзка със застрахователната практика“. В тази насока акцентът в учебника се поставя върху: изясняването на застраховането като икономическа категория и като дейност; особеностите на риска в застраховането и застрахователния интерес; спецификата на застрахователните отношения и пр. За първи път в застрахователната литература се прави систематизиране на генезиса на застраховането, респективно разглежда се в дълбочина въпросът за зараждането и развитието на застраховането.

Учебникът „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО“ съдържа редица нови теоретични обобщения, които са едновременно и условие, и основание за усъвършенстване и промени в дейността на застрахователните дружества. В учебника се разглеждат въпроси, свързани с организацията на застрахователната дейност и финансовата организация на застраховането. Подробно се характеризират същността и осо-

беностите на застрахователния пазар и дейността на застрахователните посредници. Особено внимание се отделя на контрола върху дейността на застрахователните дружества. Изясняват се въпроси и проблеми, свързани с източниците на финансиране в застраховането, средствата на застрахователното дружество и застрахователните разноси.

Прави се нова трактовка на начина на определяне на застрахователната премия, респективно разширява се въпросът за застрахователната калкулация.

Убедени сме, че учебниците на проф. Хр. Драганов ще удовлетворят изискванията на широката читателска аудитория относно информираността ѝ по редица застрахователни въпроси. Надяваме се също те да „разширят кръгозора на работещите в застрахователния бизнес“.

С основание трябва да подчертаем, че учебните помагала успешно могат да се ползват не само от студенти, но и от специалисти в застрахователната практика, научни работници и от всички, които се интересуват от проблемите на застраховането.

В заключение бихме искали да информираме читателите, че през 2008 г. предстои да излязат още три учебника от поредицата - „Имуществено и лично застраховане“, „Контролинг в застраховането“ и „Презастраховане“.

Доц. д-р ИРЕНА МИШЕВА